

podperajo, vendar nazadnje le škodljiva. Zakaj krinoline, kakor je znano, so bile od konca zato vpeljane, da bi ženske po njih večjo širokost, in toraj večjo mogočnost zadobile. Neka imenitna zagovornica krinolin, kakor je bilo v nemških časnikih brati, je naravnost rekla, da se ji zdi, da ženska brez širocega oblačila ali krinoline nič ne pomeni („dass sie nichts vorstellt“ — Allg. Zeitg.) — Razumne ženske pa vidijo, da to ravno toliko hoče reči, kakor, da ženske same na sebi, to je, brez krinolin nič pomena ali veljave nimajo, in da po tem takem vse tiste, ktere s krinolinami veljave išejo, očitno poterjujejo, da same na sebi nič ne veljajo. — To so pri nas, kjer bistro Savo pijemo, nektre bistre ženske že pred zapazile, in ni davno, kar smo od take bistre gospé višjega stanu (žal nam je, da je ne smemo po imenu imenovati) slišali, da je rekla: „Dokler bom jez mati, moje hčere ne bojo krinolin nosile.“ — Zares! to je možka beseda, in če je taka mati tudi le bela vrana, smo veseli, da je saj ena.

Po vsem tedaj, kar je bilo dosedaj povedano, se more skleniti, da bo pri nas krinolinam kmalo poslednja ura bila. — Da je pa vendar to, kar smo ravno sedaj s tako prederznim zaupanjem izrekli, tudi v našem podnebj, po vseh štirih vetrovih neverjetna novica, bo vsak moder bravec, kateri vé, kaj oblaki zakrivajo, in kako deleč je do sonca, lahko previdil.

Še ena beseda, ktero, čeravno v ti reči kakor „Quintessenz“ veljá, le ob kratkem in s poverhmem namígom, tukaj pristavimo, je: v ta namen storjena zedimba pametnih mož, to je, takih, katerim se na obrazu kaj več vidi kakor sama enakost s kozlički ali zgolj rodovitno polje za brado! Y.

Dopisi.

Iz Zagreba 1. novembra. A. K. — Lani smo brali v „Novicah“, da je v Zagrebu neznana roka na današnji dan okinčala spomenik našega rojaka, Stanka Vraza, in spomenik „Nedužnih žertvah“. Kakor lani, je tudi letos bil okinčan spijoči lev na spomeniku „žertvah“, in svetil se je napis „Uspomena“ v čarobnem svitu. Kdo se je nek spomnil zapušenega groba Vrazovega, kdo se je usmilil nedolžnih žrtev? Gospodje bogoslovci zagrebški, vsi vneti za narodnost in domovino, so poslali milemu pesniku venec, in blagorodna gospá grofica Čačković je ovenčala pesniku grob ter pripravila osvečavo na pozabljene spomenike. — Te dni se je horvatska književnost znatno pomnožila. Izišla je ravno kar izpod tiska drama v pet činih pod naslovom „Matija Gubec, kralj seljački“ od Mirka Bogovića, spisatelja „Frankopana“ in „Stjepana, posljednoga kralja bosanskoga“. Kakor njegove perve dve hčerki, je tudi pričujoča spisana čisto v narodnem duhu, da se čitatelj ne more prečuditi krasoti in bogastvu jezika. Občo pozornost tudi od naše strani zasluđuje omenjeno delo, ker sega nja predmet v našo povestnico, popisovaje „Mužko puntarijo“, ktera se je bila tudi na Kranjskem in južnem Štajarskem ukoreninila. Cena je prilični knjigi 1 goldinar nov. dn. Dalje smo dobili Filipovićevo „Narodno knjigo“ za leto 1860 s sliko Amosa Kamenskega. Cena 90 kr. in naposled „Jadranske Vile“*), prvi zvezek, ki izhajajo na Reki in jih vredjuje gosp. Vinko Pacel.

Iz Št. Mihela blizo Šoštajna. P. — V 42. listu „Novic“ iz šoštajnske okolice povedana prigodba „o biljah za živega“ potrebuje razjasnila, da ne bo kje kake napačne misli. Res je, da so Ovčanovi za svojega sina Toneta bilje najeli, ko so slišali, da je na Laškem umerl. Al to se ni tako hitro opravilo, kakor bi utegnil kdo misliti. Bilo je tako-le: Ovčanova mati je dvakrat v farovž

prišla in prosila, naj bi se za Toneta mertvaške opravila obhajale, pa ni bila uslišana, ker se še ni prav vedilo, ali je res mertev ali ne. Prašala je po tem tudi v kaplanji, kaj bi bilo storiti, in tudi tu ji je bilo rečeno, naj počaka, dokler se od višjega vojniškega poveljstva kaj bolj gotovega o Tonetovi smerti zvé. Čez ene dni potem je bil med našim in francozkim cesarjem mir sklenjen in veliko dosluženih vojakov razpušenih. Prišel je tudi neki sosed Ovčanovih iz vojske domú, ki je za gotovo terdil, da je z lastnimi očmi vidil Ovčanovega na Laškem smert storiti. Še le na to spričevanje so bile bilje dovoljene. To tedaj ni bila nobena lahkovernost, kakor ta ali uni morebiti krivo sodi, in ravno za tega voljo prosimo „Novice“, naj razglasijo te verstice, da se vse natanko zvé.

Iz Loške doline na Notrajnskem 30. oktobra. — Še se spominjamo velike povodnji leta 1851, ko je večji del prebivavcov loške doline (posebno iz šestih vasi) moglo svoje hiše zapustiti in se v druge vasi preseliti. Sedanje deževno vreme nam dela strah, da bi utegnili biti kmali taka povodinj kakor je bila leta 1851, ako Bog kmali boljšega vremena ne dá. Že preganja povodinj nektre prebivavce iz svojih hiš, kateri morajo tudi živino prestavljati, žito, senó in slamo prenašati. Koliko se pri takem prenaševanju po vodi končá, da ni za nobeno rabo več, si vsak lahko misli. Od mlina v Danah se danes še le streha malo iz vode vidi, drugi mlin v Podobu je čez polovico v vodi, — in voda še zmiraj večja prihaja. Le še malo dni, če dež ne neha, bo moralo dosti prebivavcov v Danah, Podcerkvi, Nadlesku, Podobu, Kozarsah in Šumarati z živino vred svoje stanovanja zapustiti! Pač uboga je spet letos loška dolina: huda suša in červ*) sta poletne pridelke večidel končala, tako sicer, da na njivah ni bilo nobene žetve, — povodinj bo pa ugonobila še to malo, kar imajo. Od kod bojo pač naši kmetovavci davke in druge naklade odrajovali, ako jim ne dojde pomoč od višje vlade, in ako ne najdejo usmiljenih serec in dobrotljivih rok. Zakaj pa je povodinj pri nas tako navadna, in kako da bo s povodnijo letos na dalje, pa drugo pot kaj.**) Bog daj, da bi „Novicam“ kaj boljega naznaniti zamogel! Dragotin.

Iz Ljubljane. Danes bomo nadalje povedali, kaj je ljubljanska komisija o občinski ali srenjski postavi sklenila.

Pridši na 4. oddelek srenjske postave, ki govori od tega, kdo naj srenjo namestuje, je bilo določeno: Srenjo naj namestuje v vseh domačih in unanjih zadevah srenjski odbor in pa srenjsko predstojništvo ali županijstvo. — Srenjski odbor ima obstati deloma iz tacih mož, ki jih je srenja prostovoljno volila in odbrala za svoje namestnike, deloma pa iz tacih, ki imajo brez volitve po tej srenjski postavi pravico, stopiti v odbor; razun odbornikov pa volijo srenjčani še na pol toliko namestnikov, ki namesto odbornikov v srenjski zbor grejo, ako se primeri, da je kak odbornik kakorkoli zadržan bil ali če ga sploh manjka. Odbornikov, ki jih srenja voli, more najmanj 12, največ pa 21 biti; število po postavi poklicanih ne sme nikoli števila izvoljenih preseči.

Pravico odbornike voliti ima vsak srenjčan, ki za kar koli v svoji srenji kak neposreden davek plačuje, ako niso kaki posebni zadržki, po katerih se ta pravica zgubi in ki jih srenjska postava na drobno našteva. Volit

*) Ker je letos pri nas červ (zalega nesrečnega kebra) toliko škodo naredil, da je na nekterih njivah do zadnjega cemperca vse pojedel, tako, da je marsiktera njiva čisto gola, ali bi se ne mógli davki ali fronki od takih njiv ravno tako odpisati kakor se odpišejo od tistih, ktere toča potolče ali voda pokončá. Velika dobrota bi bila to revni loški dolini!

Pis.

**) Drugo pismo, ki smo ravno prejeli od gosp. dopisnika, pa ga danes ne moremo več natisniti, pravi, da hvala Bogu! povodinj že vpada.

Vred.

*) „Novice“ bojo o tej knjigi kmali več govorile.

Vred.

mora navadno vsak sam priti, vendar so tudi o tem izjeme, ki jih postava določuje; al vsega tega na drobno naštevati ni tukaj naš namen, ker hočemo le bolj po debelem o osnovi srenjske postava govoriti.

Pravico za odbarnika izvoljen biti ima vsak srenjčan možkega spola, ki ima pravico voliti in je avstrijsk deržavljan, že 24 let star in prost gospodar svojega premoženja. Nekteri pa se ne morejo voliti, in nekteri se ne smejo voliti; v versto unih se štejejo vsi cesarski vojaki in uradniki, ako so še v službi, pa tudi plačani srenjski uradniki ne; v versto poslednjih pa se štejejo vsi, kateri tudi nimajo pravice voliti.

Razun izvoljenih odbornikov pa imajo po postavi tudi pravico odbornika tisti posestniki, ki od svojega v srenji ležečega posestva najmanj 100 goldinarjev, in pa tisti lastniki obertnij ali fabrik, ki od svojega obertnijstva v srenji najmanj 200 gold. navadnega neposrednjega davka (brez priklad) plačujejo, ako jim te pravice ne vzamejo kaki postavni zadržki.

Volivci pa ne volijo vsi skup, ampak se v tri kampe razdelé. To pa tukaj na drobno popisovati, nam bi preveč prostora vzelo. Za odbornika ali namestnika so tisti izvoljeni, kateri so največ glasov dobili. Tisti volivci, ki jih ni bilo volit, se rajtajo, da so z volitvijo zadovoljni. Izvoljeni opravljajo svojo službo skozi 3 leta; plačila za to opravilo ni nič; kdor je za odbornika izvoljen, je dolžan to opravilstvo prevzeti, ako ga posebne okoljštine te dolžnosti ne odvežejo; če se brani odbornik biti, ali če je že odbornik bil, pa se brez postavnega izgovora odtegne tej dolžnosti, plača v srenjsko kaso do 100 gold. kazni. Pravico volitve za odbornika ne prevzeti, imajo le duhovni in očitni učniki, starci čez 60 let, bolehavci, po tem taki, katerih vsako leto večkrat in za več časa ni domá zavolj svojih opravil, in pa tisti, ki so bili pretečene tri leta župan ali pa županijsk svetovavec.

Kaj pa je srenjsko predstojništvo in kako se to voli?

Županu in pa dvema srenjskima svetovavcom ali pa tudi trem, ako srenjski odbor čez 12 izvoljenih odbornikov šteje, pravimo z eno besedo srenjsko predstojništvo. Župana in srenjske svetovavce volijo odborniki izmed sebe; take volitve morate pa najmanj dve tretjini odbornikov se udeležiti in le tisti veljajo za izvoljene, ki so čez polovico glasov pričujočih odbornikov dobili.

Župan in srenjski svetovavci si ne smejo v 1. ali 2. kolenu v žlahti biti, in če bi se taki volili, se mora vdrugič voliti. Tudi morajo župan in svetovavci v srenji svoje navadno stanovanje imeti.

Tudi župan in srenjski svetovavci se volijo za 3 leta. Pred nastopom svojega opravilstva prisežejo vsi. — Župan je glava soseske; kakor ga ima vsak srenjčan spoštovati, naj ga spoštuje tudi kantonska gosposka in kadar v kancelijo pride, naj mu stol ponudi; pri vseh srenjskih zborih ali slovesnostih mu gré perva čast. Župan in srenjski svetovavci imajo pravico, za svoj trud, da srenjske opravila opravljajo, kako odškodovanje od srenje terjati, ktero jim srenjski odbor določi; župan verh tega ne dobiva vojakov v hišo in tudi priprege ne daje; če župan in srenjski odborniki imajo zunaj svojega stanovanja kaj opraviti, se jim povernejo stroški, vendar nimajo nikoli pravice več za to terjati kakor toliko, kolikor je za pot in živež nižjim uradnikom kantonske gosposke po postavi določeno. Ako bo županija potrebovala kakega pisarja ali družega služabnika, jih ji mora srenja oskerbeti.

Srenjski odbor se bo posvetoval in bo sklepal v vseh rečéh, ktere zadevajo notranje in domače srenjske opravila. Veliko reči je njegovi skerbi izročeno; vse to pa tukaj na drobno naštevati, nam manjka prostora. Kar srenjski odbor sklène, izpolnuje srenjsko predstojništvo,

ker ta, ne pa uni ima spolnovavno oblast. Vse kar srenjski odbor sklène, je pa le takrat veljavno, ako se je to zgodilo v zboru, ki ga je župan poklical ali pa njegov namestnik (stareji svetovavec), ako je župan zadržan. Za navadno se ima srenjski zbor saj dvakrat na leto sniti; al tudi večkrat se utegne to zgoditi, ako ima župan kaj posebno važnega odboru razodeti, ali če saj tretji del vseh odbornikov to po pismu terja, ali če kantonska gosposka pokliče zbor. Da pa to, kar srenjski odbor sklène, ima veljavo, morate najmanj dve tretjini vseh odbornikov pričujoče biti in saj čez polovico odbornikov mora enega mnjenja biti. Če odbornik ne pride v zbor in nima nobenega veljavnega izgovora za to, se kaznuje od enega do 5 gold. — Srenjski odbori so očitni, to je, vsak srenjčan, ki ima pravico, odbornike voliti, sme tudi poslušat priti, kaj se v zboru godí in sklepa. Kar se v zboru sklène, se mora zapisati v zapisnik, ki se hrani v županijski pisarnici in kateri se mora vsakemu srenjčanu pokazati, ako ga želi. Kadar ima srenjski zbor biti, se mora to pred kantonski gosposki vediti dati, in ji naznaniti, o katerih rečéh se bo posvetoval odbor; če hoče, zamore kantonska gosposka v vsaki zbor namestnika poslati, kteremu gré pravica govoriti, ako se mu potrebno zdi.

Srenjsko predstojništvo, ktereга glava, kakor smo že rekli, je župan, ima važne opravila v domačih srenjskih zadevah, pa njegovo opravilstvo sega še veliko dalje, ker opravlja tudi vse srenji od cesarske vlade izročene opravila. Vse opravila tukaj naštevati, ni naš namen, ker bi preseglo mejo, ki smo si jo postavili v tem popisu; povemo tedaj le to, da je komisija, ki je osnovala srenjsko postavo, v posamnih razdelkih vse natanko določila, kaj gré srenjskemu odboru, kaj pa srenjskemu predstojništvu. Ker so opravila županove in njegovih svetovavcov imenitne, omenimo tu memogredé le to, naj volivci, ki volijo odbornike, na to pomislijo, da bojo potem izmed odbornikov župan in svetovavci izvoljeni, da je tedaj treba pri teh volitvah pazljivim biti, da take može za odbornike izvolijo, da se bojo mogli potem izmed njih moder župan in pa brihtni svetovavci izvoliti.

Da srenje zvesto spolnujejo svoje opravila v domačih in lastnih zadevah, pa tudi v tistih, ki so jim od cesarske vlade izročene, čuje vlada nad njimi, pa le toliko, da se krivica ne dela ne srenjčanom pa tudi ne deržavi. Ako kaj takega odbor sklène, ima kantonska gosposka pravico, ustaviti spolnjenje takega sklepa. Kantonska gosposka je nje perva predstavljena gosposka; druga stopnja je deželno poglavarstvo, tretja pa ministerstvo notranjih oprav. Po ti versti tekó tudi pritožbe in rekursi o srenjskih zadevah.

Poslednjič je komisija še sklenila, naj se za vse srenje enega kantona (okraja, bezirk-a) napravi posebna srenja, kateri naj je zatega voljo imé kantonskega odbora. Kantonska srenja je tedaj ravno tako velika, kakor veliko je poglavarstvo.

Kakor ima vsaka srenja nektere posebne reči, ktere le njo zadevajo, ravno tako so tudi nektere srenjske reči take, da vse srenje celega kantona bolj ali manj zadevajo, in v takih zadevah naj se posvetuje in prevdarja kantonski zbor, ki ima o tem svetovavno in kontrolno oblast. Take reči so, na priliko, kantonske ceste, kantonski ranocelnik, kantonska babica itd. Tudi mu gré v letnem prevdarku pretres tistih stroškov, ki se imajo iz kantonske kase plačati, in pa dohodkov, ki se imajo v to kaso stekati, kakor tudi naprejšni pregled letne kantonske rajtenge itd. Tudi ima pravico v takih rečéh, ktere zadevajo blagor cele kantonske srenje, se s prošnjami obernuti do višjih oblastnij in do Cesarja, in razodevati svoje želje. — Da je vsaka srenja namestovana v kantonskem odboru, pa s srenjami vred tudi po postavi v srenjski odbor poklicani grajšaki in razun teh tudi posestniki ve-

likih zemljiš, obertnij in fabrik, katerih poslednjih v vsem skupaj pa ne sme nikoli več v kantonskem odboru biti kakor tistih, ki jih srenje pošljejo v ta odbor, naj obstoji kantonski odbor 1) iz županov vseh srenj ali njih namestnikov, 2) iz dveh odbornikov vsake srenje, 3) iz postavno poklicanih in 4) takih posestnikov zemljiš, obertnij in fabrik, kateri v tistem kantonu 300 gold. navadnega neposrednega davka (brez priklad) plačujejo.

Odborniki kantonskega odbora si volijo v svojih zborih izmed sebe verhovnika ali predsednika. Vsako leto najmanj dvakrat naj pokliče kantonski poglavar zbor kantonskega odbora; če je pa treba, pa tudi večkrat. —

To so bili sklepi ljubljanske komisije o osnovi srenjske postave: osnovi — pravimo — zakaj to, kar je ona sklenila, ni še postava, ampak le nje svēt, kako naj bi se za krajnsko deželo naredila občinska postava. Kar je ljubljanska komisija storila za krajnsko deželo, je še 21 družih komisij našega cesarstva storilo za svoje dežele, vsaka po svoje. Vse to bo šlo na Dunaj do ministerstva, in tam še le bo določeno, kako in kaj.

Ko je pretekli pondeljek ljubljanska komisija doveršila svoje delo, s katerim se je ukvarjala skozi 11 dni, vsaki dan po 5 ur, so se ji Njih ekscelencija deželni gospod poglavar grof Chorinsky zahvalili za njeni dolgi in veliki trud o prevažnem delu. Na to pa je gospod baron Oton Apfaltern v imenu cele komisije besedo poprijel in se Njih ekscelencii nasproti zahvalil za nevtrudljivost, s katero so se dan na dan kot predsednik komisijni udeleževali važnih posvetovanj, in spet tu očitno pokazali, kako uneti so za blagor krajnske dežele, ki jim je že za toliko naprav in poprav serčno hvaležna. Po tem je slovo vzela komisija.

Iz Ljubljane 9. novembra. Kakor drugod bojo jutri tudi tukajšni Nemci na čast svojemu slavnemu pesniku Fr. Schiller-ju napravili stoletno slovesno obletnico v gledišu, po igri pa gostbo, in tako bojo, kolikor je mogoče, tudi oni spolnili dolžnost, ki jo ima vsak narod do svojih pervakov. „Da je — kakor ljubljanski dopisnik v „Presse“ piše — bilo praznovanje Vodnikove stoletnice vse bolj imenitno kakor se kaže, da bo „Schillerjeve“ — se nobeden po pravici čuditi ne more, zakaj pri vsem velikem spoštovanju, ki ga imamo do mojstra nemških pevcov Schiller-ja, in katero spoštovanje je naš Koseski v izverstnih prevodih očitno razodel, je vendar ta razloček, da Vodnik je bil naš in cela dežela mu rojakinja. Saj „kri ni voda!“

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Iz Dunaja. V 272. listu dunajskega vradnega časnika „Wien. Ztg.“ se bere sledeči opomin vsem vredništvom avstrijskim: „V dunajske časnike pa tudi v časnike drugih dežel našega cesarstva so se že večkrat taki notrajne zadeve obsegajoči oglašili vrinili, kateri popisujejo početja, ki niso postavne in izvirajo od oseb, ki si brezoblastno prilastujejo pravice skupšin (korporacij), in tako se take reči nesejo po širokem svetu. Kakor cesarska vlada nima namena, braniti odkritoserčno pa pravično besedo v časnikih ali prepovedati naznanila prigodb tu in tam, ravno tako pa mora pri tem obstati, da ali same po sebi ali po obliki nepostavne tirjatve ne služijo za šuntanje in da se v takih zadevah napravljene prošnje pisma ali drugi spisi take baže ne ponatiskujejo od besede do besede in tako ne razširijo po svetu. Vlada pričakuje tedaj od domoljubnosti, ki veliko večino domačih časnikov navdaja, da bojo vredništva porajtale ta opomin, in da ne bo sile treba, s katero bi se moglo vsled tiskarne postave terdovratno razglaševanje takih ne dopuštenih reči zatreti.“

— „Allg. Zeitg.“ piše, da so presvitli cesar svojemu novemu general-adjutantju kot prvo dolžnost na serce položili, naj jim v vseh rečeh golo resnico pové in naj ničesa ne zamolči, če je še tako neprijetno.

— Cesarsk ukaz veleval, da veljá vselej za daci prestopek, ako kdo na kakoršno koli štampeljnu podverženo pismo štampeljsko marko še le takrat pritisne, ko je bilo pismo že narejeno, marka na prvo versto pisanja pritisnjena in potem na-njo dotična čerka zapisana.

— Stareji bankovci (to je tisti, ki niso rudeče pomalani) po 1, 2, 5, 10, 50, 100 in 1000 gold. se bojo pri banknih kasah vseh poglavnih mest našega cesarstva še do konca aprila (malega travna) 1860 jemali. Od 1. majnika do 31. julija (malega serpana) se bojo pa jemali le pri dunajskih banknih kasah; pozneje se bo treba naravnost do vodstva dunajske banke obrniti. Podaljšanje tega brišta je bilo pa zatega voljo potrebno, ker med 476 milij. gold. bankovcov, ki so še zdaj med ljudstvom, je bilo o vseh Svetih še blizo za 100 milij. gold. starih bankovcov, in bi se tedaj ljudem prevelika škoda godila, ako bi se stari bankovci že zdaj ne mogli spečati po svoji veljavi.

— Ministerski ukaz od 27. oktobra zapoveduje nekatere reči, po katerih se imajo opravila političnih gospod manj zamotane narediti in pa pohitriti.

— Tudi avstrijska vlada je pristopila k tistim nemškim deželam, ki so leta 1850 osnovale družtvo popotnih listov, s katerimi morajo popotniki, ki so tako popotno karto dobili od svoje vlade, po vseh deržavah tega družtva svobodno potovati. Taka karta je veljavna za leto in dan, in se dobiva pri deželnih poglavarstvih vsake avstrijske dežele.

— Nekdanjega vojskovodja na Laškem, fzm. grofa Gyulai-a so djali cesar v penzijo.

— Iz Kremnic so 2. t. m. 400 centov kovanega srebra na Dunaj pripeljali.

Iz Štajarskega. Železnica iz Pragarske postaje v Veliko Kanižo je že dodelana, in že čez 14 dni se poskušajo voziti po tej novi železnici, ki je 14 milj dolga; v 4 urah pridejo vselej iz Štajarskega v Kanižo. Berž ko ne bo že ob novem letu ta železnica za navadno vožnjo pripravna. — Koroško železnico pa delajo tako počasi, da bo komaj v 10 letih gotova, ako se je ne bojo pridniše poprijeli.

Iz Ogerskega. Iz Pešta. Kakor Nemci praznujejo ravno zdaj stoletno obletnico rojstva Schillerjevega, tako smo tudi mi Madžarji 27. okt. praznovali z veliko slovesnostjo stoletni god slavnega madžarskega pesnika Kazinczy-ta.

Iz Oseka v Slavonii. Komisija, ki je bila tukaj poklicana v posvetovanje srenjske postave, je svojo nalogo čuda hitro rešila; večina zaupnih mož je namreč rekla, naj se vlada prosi, da dodeli sama na konstitucijski poti za vse avstrijske dežele veljavno srenjsko postavo; dotistihmal pa naj veljá občinska postava od leta 1849.

Iz nemških Tirolov. Iz Inšpruka. Ker se sliši — piše „V. in Sch. Ztg.“ — da se bo žandarmarija prenarodila, moremo mi nemški Tiroljci reči, da ne potrebujemo žandarjev, ker so predragi in nimajo pri nas skoraj nobenega opravila. Vse to, kar oni storé, bi pri nas županije in pa kantonske cesarske gosposke ravno tako lahko storile.

Iz Beneškega 1. novembra. Čeravno je v več krajih oklicana nagla sodba, se dopernašajo roparstva tako pogostoma, da je groza.

Iz Sardinije. Iz Turina se pišejo čudne reči. Kralj sardinski je zvedil, da imajo sv. oče papež že pripravljeno pismo (bulo), s katerim bode kralj, ako ne odstopi od svojega početja, v prepoved (interdikt) djan; prepoved je še veliko huji ukaz kakor je izobčenje (ekskomunicija), ker v prepoved djanemu vladarju nima noben podložnik več pokoren biti. Ako se to zgodí, je nek kralj sardinski sklenil, se ločiti od katoliške cerkve in prestopiti k protestantski; ob enem pa bo oklical razglas, naj vse njegovo ljudstvo potegne za njim!